

Stockholms kommun

Beslut för grundskola efter tillsyn i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den **13 januari 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen i förhållande till de nationella målen, och dokumenterar denna uppföljning. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 5-6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Stockholms kommun ska se till att det systematiska kvalitetsarbetet för grundskolan bedrivs i enlighet med skolförfattningarna. I detta ingår:

- Att huvudmannen följer upp grundskolans kunskapsresultat och måluppfyllelse.
- Att huvudmannen analyserar de bakomliggande orsakerna till kunskapsresultaten och måluppfyllelsen samt resultaten av uppföljningen av trygghet och studiero.
- Att huvudmannen beslutar om specifika utvecklingsåtgärder för grundskolan utifrån analys av kunskapsresultaten och uppföljningen av trygghet och studiero.
- Att huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärderna och vem eller vilka som ansvarar för genomförandet.
- Att huvudmannen följer upp att utvecklingsåtgärderna genomförs samt vilka resultat det har lett till.
- Att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet för grundskolan. Utredningen visar att huvudmannen följer upp kunskapsresultaten för de elever som får betyg i årskurs 9 men att utöver det saknas kunskapsuppföljning för andra årskurser, både avseende betyg och omdömen. Däremot följer huvudmannen upp elevernas upplevelse av trygghet och studiero. I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete saknas analys av verksamhetens resultat samt beslut om utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Detta medför även att dokumentation av ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå saknas.

Föreläggande

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Stockholms kommuns systematiska kvalitetsarbete avseende grundskolan. Enligt huvudmannen följs resultat upp via resultatdialoger och att det som sägs i dialogerna sammanställs. Huvudmannen har dock inte kunnat redovisa någon dokumentation som visar att de systematiskt följer upp och analyserar resultaten samt fattar beslut om utvecklingsåtgärder utifrån analysen. Skolinspektionens utredning visar att den kunskapsuppföljning som huvudmannen gör består av betyg i årskurs 9. Vad gäller trygghet och studiero följer huvudmannen upp elevernas upplevelser av trygghet och studiero, resultaten för grundskolan redovisas endast på skolenhetsnivå. Vidare framgår att huvudmannen inte analyserar bakomliggande orsaker till resultaten, varken avseende kunskapsresultaten eller elevernas upplevelse av trygghet och studiero. Att det saknas uppföljning och analys av resultat försvårar förutsättningarna för huvudmannen att fatta beslut om relevanta åtgärder för att utveckla verksamheten.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete genom att planera, följa upp och utveckla verksamheten. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt förarbetena till skollagen har huvudmannen det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Av förarbetena framgår att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut och åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetsarbete med struktur, rutiner, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten. Vidare framgår att kvalitetsarbetet på huvudmannanivå ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen av utbildningen. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt. Av

förarbetena till skollagen framgår också att dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet rimligen bör innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder. (Prop. 2009/10:165 s. 304 ff.)

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i huvudmannens uppföljning av grundskolans kunskapsresultat och måluppfyllelse. Rektorer för grundskolan uppger i intervjun med Skolinspektionen att skolorna varken rapporterar in betyg eller omdömen till ansvarig förvaltning eftersom förvaltningen inte efterfrågar det. Enligt flera rektorer har förvaltningen uppgett att anledningen till att kunskapsresultaten inte efterfrågas är att betyg inte är obligatoriska i grundskolan och att det saknar betydelse för mottagandet till gymnasieskolan. Av intervjuer med representanter för förvaltningen, rektorer och med lärare framgår att grundskolorna använder en särskild modell för att följa elevernas kunskapsutveckling, även för de elever som inte får betyg. I rektorsintervjun framkommer att skolorna använder modellen internt men att det inte är något som skickas vidare till huvudmannen. En förvaltningsrepresentant säger att förvaltningen kommer att utveckla modellen så att den kan sammanställas på huvudmannanivå. Representanter för förvaltningen uppger att betyg för nuvarande läsår kommer att sammanställas manuellt då det för närvarande inte är möjligt att få fram betygsstatistik för grundskolan i kommunens digitala system. Representanter för utbildningsförvaltningen uppger att de följer upp grundskolornas kunskapsresultat genom resultatdialoger och att det som framkommer i dialogerna sammanställs. I huvudmannens kommentarer på protokollet uppger huvudmannen att de har följt upp kunskapsresultaten för 2016 och 2017 men att de saknar grundskolans kunskapsresultat för 2018 på grund av tekniska fel i kommunens digitala system. Skolinspektionen begärde då in den uppföljning som huvudmannen gjort och av kompletteringen framgår att huvudmannen följer upp betyg i årskurs 9 men att inga andra kunskapsresultat redovisas. En representant från ansvarig nämnd uppger i intervjun med Skolinspektionen att hen inte kan minnas att nämnden tagit del av kunskapsresultat för grundskolan under de drygt tio år som hen ingått i nämnden. Även nämndens representant uppger att kunskapsresultaten för nuvarande läsår kommer att sammanställas manuellt, och att nämnden nog kommer få ta del av den sammanställningen

Av utredningen framgår att det saknas analys och utvecklingsåtgärder kopplade till uppföljning av grundskolornas resultat. Av intervjun med lärare och med rektorer framgår att skolorna själva följer upp och analyserar kunskapsresultaten och resultaten på enkäterna. Lärare och rektorer uppger vidare att de är osäkra på om och hur huvudmannen använder skolornas underlag. Visserligen uppger en rektor att grundskolorna rapporterar till förvaltningen utifrån kommunens mall för det systematiska kvalitetsarbetet men flera rektorer uppger även att de inte vet vad förvaltningen gör med det som redovisas av grundskolorna. Av intervjuer med representanter för förvaltningen framgår att huvudmannen diskuterar grundskoleverksamheten i kommunens grundskoleråd. Däremot framgår det av samma intervjuer att förvaltningen tycker att det är svårt att analysera resultaten för grundskolan och att dra slutsatser på aggregerad nivå. En representant för förvaltningen säger att det är svårt att dra slutsatser kring resultaten eftersom

grundsärskolan inkluderar både ämnen och ämnesområden och för att eleverna kan välja att inte få betyg. Av intervjun med lärare, rektorer och med representanter för förvaltningen framgår att huvudmannen har samma utvecklingsområden för grundsärskolan som för grundskolan. En lärare uppger att utvecklingsområdena är relevanta men att det behövs förtydligas vad inom de olika utvecklingsområdena som gäller för grundsärskolan. Däremot upplever inte alla intervjuade rektorer att utvecklingsområdena är relevanta för grundsärskolan. Några rektorer säger att grundsärskolan måste anpassa grundskolans mål till den egna verksamheten. Representanter för förvaltningen uppger i intervjuer med Skolinspektionen att anledningen till att grundsärskolan har samma utvecklingsområden som grundskolan är för att huvudmannen inte vill särskilja grundsärskolan utan att den ska vara inkluderad i grundskolan. Vidare framgår av samma intervjuer att utvecklingsområden för grundsärskolan även kan komma som ett resultat av det som diskuteras i grundsärskolerådet. Förvaltningen kan dock inte redogöra för hur de beslutade utvecklingsområdena är kopplade till uppföljning och analys av grundsärskolans resultat. Även av intervjun med representanten för nämnden framgår att det saknas särskilda insatser för grundsärskolan. Ordföranden kan inte komma ihåg att utbildningsnämnden fattat några specifika beslut för grundsärskolan.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av huvudmannens dokumenterade systematiska kvalitetsarbete; *Verksamhetsberättelse 2018, Tertiärrapport 2 2018, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2018* och ett kompletterande dokument med uppföljning, analys och utvecklingsområden för 2016 och 2017. I dokumentationen finns betyg i årskurs 9 för 2016 och 2017, utöver det saknas annan kunskapsuppföljning. I några av dokumenten redovisar huvudmannen resultat för grundsärskolan genom att bland annat beskriva att det är svårt att mäta måluppfyllelsen i grundsärskolan då endast elever som läser grundsärskolans ämnen (inte ämnesområden) kan få betyg om detta begärs av elev eller vårdnadshavare, och att det för närvarande inte är möjligt att få fram betygsstatistik för grundsärskolan i kommunens digitala system. I samtliga dokument saknas analys av resultat för grundsärskolan samt beslut om utvecklingsåtgärder som utgår från uppföljning och analys av grundsärskolans resultat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Stockholms kommun inte uppfyller de krav på systematiskt kvalitetsarbete som följer av författningar som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga kommunen att fullgöra sin skyldighet och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Förutsättningar för utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stockholms kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Möller

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Möller

X Indra Kullenberg

Föredragande
Signerat av: Indra Kullenberg

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Stockholms kommun

Fakta om Stockholms kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2019. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen grundskola

Stockholms kommun är en kommun i Stockholms län. Kommunen har drygt 960 000 invånare. Utbildningsnämnden ansvarar för kommuns grundskoleverksamhet. Grundskoleklasserna i stadens kommunala skolor finns organisatoriskt under respektive grundskola och skolans rektor har ansvar för både grund- och grundskolan. Vid tiden för tillsynen fanns det 691 elever i kommunens grundskolor.

Måluppfyllelse

Det saknas nationell statistik över kunskapsresultaten i grundskolan.